

РЕШЕНИЕ

№ 705

гр. Варна, 13.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Светла В. Пенева

Членове: Красимир Т. Василев
Мирела Огн. Кацарска

при участието на секретаря Цветелина Н. Цветанова
като разгледа докладваното от Красимир Т. Василев Въззивно гражданско дело № 20233100500819 по описа за 2023 година

Производството е въззивно и е образувано по две жалби, както следва:

1. На М. Г. Г., чрез адв. Н. против Решение № 550 от 19.02.2023 година, постановено по гр. дело № 10 629/2022 година, по описа на ВРС, **в частта**, с която е била отвърхрлена исковата претенция на ищеца против Прокуратурата на Р България - осъдителен иск по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 17 000 /седемнадесет хиляди/ представляваща разликата между присъдените 3 000 лева и претендираните 20 000 лева – представляваща обезщетение за неимуществени вреди причинени на ищеца за периода 26.11.2014 година - 09.06.2022 година, в резултат на повдигнато обвинение за извършване на престъпление от общ характер, за което е оправдан с влязла в сила оправдателна присъда, постановена по НОХД № 1339/2020г. по описа на ВРС, потвърдена с решение №120/09.06.2021г., постановено по ВНОХД № 111/ 2021г. на Варненски окръжен съд, ведно със законната лихва върху главницата считано от 09.06.2021г. – дата на влизане в сила на съдебното решение по ВНОХД №111/2021г. на ВОС до окончателно изплащане на задължението, на основание чл. 2, ал. 1 т. 3 ЗОДОВ .

От доводите в жалбата става ясно, че въззивника М.ов моли съдът да отмени атакуваното решение в обжалваната му част, като неправилно и противречащо на наличните по делото доказателства. Излагат се доводи, според които съдът превратно е тълкувал закона, като не е отчел, че се касае за тежко престъпление и че до съдебното производство е продължило дълго време. Излага се, че съдът е подценил гласните доказателства и в тази насока акта му е необонсован. С тези доводи се настоява ВОС да отмени обжалваната част от атакуваното решение и да присъди обезщетението в пълен размер.

2. Постъпила е и втора жалба – от страна на Прокуратурата на Р България, чрез Прокурор Б. против Решение № 550 от 19.02.2023 година, постановено по гр.дело № 10 629/2022 година, по описа на ВРС, в частта, с която е била осъдена Прокуратурата да заплати в полза на ищеца сумата от 3 000 /три хиляди / лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди причинени на ищеца за периода 26.11.2014 година- 09.06.2022 година, в резултат на повдигнато обвинение за извършване на престъпление от общ характер, за което е оправдан с влязла в сила оправдателна присъда, постановена по НОХД № 1339/2020г. по описа на ВРС, потвърдена с решение №120/09.06.2021г., постановено по ВНОХД № 111/ 2021г. на Варненски окръжен съд, ведно със законната лихва върху главницата считано от 09.06.2021г. – дата на влизане в сила на съдебното решение по ВНОХД №111/2021г. на ВОС до окончателно изплащане на задължението, на основание чл. 2, ал. 1 т. 3 ЗОДОВ .

Излага се в жалбата, че от представените по делото доказателства не е несъмнено установено, че претърпените от ищеца болки и страдания са в резултат именно на заведеното против него наказателно производство. Цитира се Съдебно психиатричната експертиза, като представителя на обвинението намира, че тя е обективно дадена и в никакъв случай не определя засилена тревожност. Моли за решение в този смисъл.

Страните не са депозирали отговор против всяка от жалбите, не са направили и доказателствени искания.

В съдебно заседание пред ВОС, въззивника М.ов е редовно призован, не се явява, представлява се от адв.Н., които поддържа въззивната жалба.

Прокуратурата на Р България, редовно призована, се представлява от Прокурор Н.а, която оспорва жалбата и поддържа въззивната жалба на

Прокуратурата.Моли за решение в този смисъла.

За да се произнесе по спора и като съобрази застъпените позиции на страните ВОС намери за установено следното:

Описаните в Исковата молба факти, твърдени от ищцовата страна са безспорно верни.Видно е следоно:

С постановление от 26.11.2014 година по д. п. № 538/ 2014 год. по описа на Трето РУП – Варна, ищеца М. Г. Г. е бил привлечен в качеството на обвиняем за престъпление по чл. 129, ал. 2, вр. с ал. 1 НК, за което му е определена и МНО „Подписка“.

Бил е внесен обвинителен акт от 07.07.2015 година против М.ов и е той е бил обвинен в това, че на 16.03.2014 г. в гр. Варна е причинил средна телесна повреда на В.К.К., обусловила разстройство на здравето, временно опасно за живота – престъпление по чл. 129, ал. 1 НК.

Обвинителният акт е внесен в съда на 08.07.2015 г. С Присъда № 398/ 02.11.2015 г., постановено по НОХД № 3207 по описа на ВРС за 2015 г., М. Г. Г. е признат за виновен за това, че на 16.03.2014 г. в гр. Варна е причинил средна телесна повреда на В.К.К., обусловила разстройство на здравето, временно опасно за живота, за което му е наложено наказание „Лишаване от свобода“ за срок от две години, при първоначален строг режим, в условията на затвор.

Видно е от Решение № 12 от 26.01.2016 г., постановено по ВНОХД № 1633 по описа на ВОС за 2015 г.,че ВОС е отменил първоначалната присъда и е върнал делото на ВРП за доразследване.

С Постановление от 14.01.2019 г. на ВРП е прекратено наказателно производство по № 538/ 2014 г., водено срещу М. Г. Г., за престъпление по чл. 129, ал. 1 НК, но с Определение № 788 от 25.04.2019 г., постановено по ч. н. д. № 881 по описа на ВРС за 2021 г., Постановление от 14.01.2019 година за прекратяване на разследването е било отменено, като делото е върнато на РП – гр. Варна.

Последвал е нов обвинителен акт от 13.03.2020 г. на ВРП, с които ищеца е бил отново обвинен в това, че на 16.03.2014 г. в гр. Варна е причинил средна телесна повреда на В.К.К., обусловила разстройство на здравето, временно опасно за живота – престъпление по чл. 129, ал. 1 НК. Обвинителният акт е внесен в съда на 16.03.2020 г. С Присъда № 260062 от 27.10.2020 г., М. Г. Г. е признат за невиновен за това, че на 16.03.2014 г. в гр.

Варна е причинил средна телесна повреда на В.К.К., обусловила разстройство на здравето, временно опасно за живота,, с което е осъществил състава на престъпление по чл. 129, ал. 1 НК, поради което е оправдан по така повдигнатото обвинение. Със същата присъда предявения от В.К.К. срещу М. Г. Г. иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 30 000 лева, ведно със законната лихва, считано от 16.03.2014 г. до окончателното изплащане на сумата. С Решение № 120 от **09.06.2021 г.**, постановено по ВНОХД № 111 по описа на ВОС за 2021 г., е потвърдена присъдата по НОХД № 1339/ 2020 г. на ВРС, постановена на 27.10.2020 г., с която подсъдимият М. Г. Г. е признат за невиновен по обвинението да престъпление по чл. 129, ал. 1 НПК и е отхвърлен изцяло гражданския иск.

Пред ВРС е била изслушана по настояване на ищеца Съдебно психиатрична експертиза, в която в.л.Ц. установява, че повдигнатото обвинение е изиграло роля на стресогенно събитие до толкова, до колкото такова се явява всяка негативна промяна в житейските обстоятелства; подобни стресогенни събития са загубите на родителите му през 2020 г. и 2021 г.; че не са налице данни относно промяна в емоционалното или психично функциониране при ищеца, през периода, в който е повдигнато обвинението; към настоящият момент, в своето ежедневие, личността функционира нормално в психологичен аспект, не се отчитат проблеми; тестовите данни сочат за по – висока тревожност, която не може категорично да се съотнесе с наказателното производство.Отделно от горното и пред съда, Ц. е изложил, че се касае за емоционално стабилна личност, при която е възможна лабилност при голям натиск или ситуация на уплаха. В обичайни ситуации личността е относително адаптивна. Към момента е налице слаба комуникативна връзка с другите, склонност към социална самоизолация, апатия и снижение на социалното функциониране.

Изслушани са били и двама свидетели - Я.Х.Х. и П.И. Ц., които излагат, че след обвинението постепенно приятелския кръг на Г. се е стеснил, приятелите му започнали да го избягват; той е станал затворен, изпитвал срам да излиза и да се събира с други хора; често сменял работата си, поради необходимостта да отсъства често, а и работодателите не били съгласни да наемат човек, срещу когото е заведено дело.Преди образуване на наказателното производство бил жизнерадостен, весел, приятен и спокоен

човек, но след това той се отчуждил от приятелите си, изпитвал е притеснение.

При тези данни становището на съда е следното:

Практиката на съдилищата ясно и недвусмислено указва, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди от непозволено увреждане е свързан с критерия за справедливост, дефинитивно определен в чл. 52 ЗЗД, спрямо който настъпилата вреда се съизмерява. От своя страна справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, включва винаги **конкретни факти**, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В този смисъл справедливостта по смисъла на закона не е абстрактно понятие, съгласно Постановление № 4 от 1968 година на ВКС – напротив тя се извежда от преценката на конкретни обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, вредоносни последици, тяхната продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, неговото обществено и социално положение. От друга страна пък самия принцип за справедливост включва в най-пълна степен компенсиране на вредите на увреденото лице от вредоносното действие. Самата вреда, като понятие е обективизирана с настъпване на непозволеното увреждане, с факта на осъществяване на деликта - личното засягане на защитените ценности, поради което дължимото обезщетение следва да се определи към този момент. Следователно, за да определи размера на обезщетението, съдът следва да съобрази всички обстоятелства, свързани с причиняването на непозволеното увреждане, които обуславят настъпилите вреди.

От данните по делото е видно, че на 26.11.2014 година, въззиваемия М.ов бил привлечен като обвиняем по дознание № 538/2014, по описа на Трето РПУ-Варна и че му е повдигнато обвинение за престъпление по чл. 129 от НК. Взета му е мярка за неотклонение „Подписка”, без да е задържан под стража в Арестта или в поделение на МВР. Става ясно също, че на 07.07.2015 година ВРП е внесла обвинителен акт срещу него за престъпление по чл. 129, ал. 1 от НК, като в резултат това е бил първоначално осъден, а по – късно след проверка от страна на ВРС и ВОС е бил и окончателно оправдан, с Решение № 120 от 09.06.2021 година на ВОС, по ВНОХД № 111/2021 година.

Няма спор, че Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани

от органите на следствието, прокуратурата и съда вследствие обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено, поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление. Тази отговор съществува обективно и се осъществява чрез заплащане на обезщетение, което се дължи за всички имуществени и неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Доказването на вредите и на причинно-следствената връзка между тях и незаконното обвинение, респ. отменената осъдителна присъда, е изцяло в тежест на ищеца - жалбоподател, сезирал Съда с иск за заплащане на обезщетение по реда на този закон.

Съгласно разпоредбата на чл.2 ал.2 от ЗОДОВ се касае за защита честта, достойнството и доброто име на гражданина, основно защото и самата държава може да ги накърни, когато чрез своите органи упражнява свое материално право по предвидения за това ред.Щом обаче обвинението не съответства на истината, то задължението за разкриването ѝ е останало неизпълнено и то е незаконно.Също тогава възниква правото за обезвреда на настъпилите вреди.Обезщетението на последните се дължи при наличие на причинна връзка между незаконното обвинение за извършено престъпление и претърпените вреди. То следва да се съизмерва с обществения критерий за справедливост и да възмезди увредения за всички неимуществени вреди.Размерът на вредите, обаче е винаги индивидуален и е свързан с конкретността на случая.Т.е. в тежест на ищеца – жалбоподател е да докаже, че действително е претърпял вреди, респ. техния размер, както и причинната връзка между действията на органите по чл. 2 от ЗОДОВ и вредоносния резултат.В случая се вземат предвид продължителността на наказателното преследване, неговото отражение върху личността, емоционалното и здравословно състояние на потърпевшия.

За разлика от имуществените вреди, размерът на претърпените неимуществени вреди следва да се определи на базата на критерия на обществото за справедливост - арг. на чл. 52 ЗЗД. Размерът на търсеното от увреденото лице справедливо обезщетение се обуславя от претърпени от увреденото лице болки и страдания, от степента на уронения престиж и добро име в обществото и настъпили негативни последици.Целта на репарирането е да се обезщетят моралните вреди, изразяващи се в психически болки и

страдания, свързани с негативните изживявания - пряка и непосредствена причина от воденото наказателно производство, които не могат да се изчислят като месечно обезщетение или възнаграждение.

Като съобрази фактите по делото съдът приема, че заедно с предварителното производство разследването и съдебното дирене против ищеца е продължило повече от една година. Настъпилия срыв в психиката на въззивника е бил очевиден – иде реч за отказ от социални контакти и притеснения досежно изхода на спора, безсъние, загуба на трудова способност и заетост, рушащ се социален и семеен статус. Тези обстоятелства се подкрепят и от наличните по делото доказателства – разпита на разпитаните свидетели Я.Х.Х. и П.И. Ц. Най – важното обаче от тези обстоятелства е факта на оправдаването му по това обвинение, като присъдата на ВРС е била потвърдена пред въззивния съд, т.е. факта на невинността на въззиваемия е била закрепена в рамките на съществуващия процесуален ред.

Наред с горното обаче е видно и друго – според Съдебно психиатричната експертиза повдигнатото обвинение е изиграло роля на стресогенно събитие до толкова, до колкото такова се явява всяка негативна промяна в житейските обстоятелства; експерта дава за пример и други такива събития - загубите на родителите му през 2020 г. и 2021 г.; експерта приема също така, че не са налице данни относно промяна в емоционалното или психично функциониране при ищеца, през периода, в който е повдигнато обвинението; към настоящият момент, в своето ежедневие, личността функционира нормално в психологичен аспект, не се отчитат проблеми; тестовите данни сочат за по – висока тревожност, която не може категорично да се съотнесе с наказателното производство. Отделно от горното и пред съда, Ц. е изложил, че се касае за емоционално стабилна личност, при която е възможна лабилност при голям натиск или ситуация на уплаха. Следователно търпените от ищцовата страна негативни преживявания са отшумели и е постигнат емоционален стабилитет. Редно е да се посочи още, че макар наличната реабилитация да заличава предходните осъждания, то ищцовата страна е имала досег с правораздавателните органи и преди. При все това / отговаряйки на жалбата на Прокурор при ВРП/ съдът приема, че страдания са били търпени и причинно – следствената връзка между тях и действията на органите на до съдебното производство, е налице.

С оглед изхода на спора в полза на адв.П. Н. следва да бъде присъдена сумата от 600 /шестотин/ лева, на основание чл.38 от ЗА.

На основание изложеното, ВОС,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 550 от 21.02.2023 година , постановено по гр.дело № 629/2022 година, по описа на ВРС, тридесет и пети състав.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ да заплати на адвокат П. Б. Н., вписан в Адвокатска колегия – Варна, с личен номер № ***, с адрес: ***, сумата от 600 (шестотин) лева, представляваща адвокатско възнаграждение – адвокатски хонорар пред ВОС, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния Касационен Съд, в едномесечен срок от връчването му на страните, на основанията, посочени в чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____